

Anexa 3 la Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5198 / 01.11.2004

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM**

PROGRAME ȘCOLARE PENTRU CLASA A III-A

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Aprobat prin ordin al ministrului

Nr. 5198/ 01.11.2004

București, 2004

NOTĂ DE PREZENTARE

Textul de față reprezintă curriculum-ul disciplinei *Limba și literatura română* pentru clasa a III-a, urmărind formarea și dezvoltarea progresivă la elevi a competențelor esențiale ale comunicării orale și scrise, precum și familiarizarea acestora cu texte literare și nonliterare, semnificative din punctul de vedere al vârstei cuprinse între 8/9 ani. Se urmărește, totodată, structurarea la elevi a unui ansamblu de atitudini și de motivații care vor încuraja și sprijini ulterior studiul limbii și al literaturii române.

De altfel, scopul studierii disciplinei *Limba și literatura română* în perioada școlarității obligatorii este acela de a forma progresiv un tânăr cu o cultură comunicațională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea din jurul său, să comunice și să interacționeze cu semenii, exprimându-și gânduri, stări, sentimente, opinii etc., să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om, să-și utilizeze în mod eficient și creativ capacitățile proprii pentru rezolvarea unor probleme concrete în viața de zi cu zi, să poată continua în orice fază a existenței sale procesul de învățare.

În acest sens, curriculum-ul de față are la bază modelul comunicativ-funcțional, model ce presupune dezvoltarea integrată a capacităților de receptare orală, de exprimare orală, respectiv de receptare a mesajului scris (“citirea/lectura”) și de exprimare scrisă.

Debutul școlarității la 6 ani a determinat reconfigurarea demersului didactic din perspective multiple: la nivelul curriculum-ului școlar, al gestiunii activității de învățare și de predare și, nu în ultimul rând, al evaluării. Operându-se unele schimbări la nivelul obiectivelor de referință pentru clasele I și a II-a, în vederea relaxării ritmului de lucru (în special la clasa I) și a realizării individualizării demersului didactic, s-a urmărit găsirea unor soluții profesionale pentru nevoile de școlarizare impuse de diferențele de vârstă cronologică, dar și de diferențele de dezvoltare psihologică și emoțională a elevilor. Modificarea obiectivelor de referință a impus o reclădire a activităților de învățare și a conținuturilor, în vederea realizării corelațiilor adecvate. Toate acestea au determinat anumite schimbări și în ceea ce privește metodologia construirii parcursului didactic, fără de care nu se pot obține rezultatele dorite.

Obiectivele de referință formulate pentru clasa a III-a sunt concepute în progresie, realizându-se corelațiile cu obiectivele urmărite în clasele I și a II-a, propunându-se activități de învățare cât mai potrivite pentru atingerea obiectivelor propuse.

Astfel, curriculum-ul școlar al disciplinei *Limba și literatura română* pentru ciclul primar creează, prin ansamblul obiectivelor de referință, o hartă echilibrată a ceea ce înseamnă competență de comunicare la această vârstă, accentuând asupra elementelor de interacțiune în grup, de cooperare etc. Activitățile de învățare recomandate au fost selectate astfel încât să fie de tip productiv, să ofere o motivație intrinsecă pentru învățare și să aibă un sens pentru copil, altfel acestea ar fi fost consumatoare de timp, iar rezultatele ar fi fost de suprafață. Prin statutul lor orientativ, ele lasă învățătorului libertatea de a le utiliza selectiv, de a le adapta la grupul de elevi cu care lucrează, în funcție de parcurs pe toate sau poate folosi alte exemple care i se par mai potrivite pentru atingerea obiectivului propus. Schimbările făcute în cadrul ariei *Limba și comunicare* au fost susținute prin introducerea unor strategii cât mai diverse de predare/învățare, de o nouă modalitate de organizare a timpului școlar pe activități monodisciplinare și transdisciplinare și de utilizare a unor instrumente adecvate de evaluare.

Prezentul document cuprinde:

- Obiective cadru (urmărite pe parcursul ciclului primar);
- Obiective de referință urmărite pe parcursul fiecărei clase;
- Activități de învățare pentru fiecare obiectiv de referință (sugestii de exerciții/activități care pot conduce la atingerea obiectivelor);
- Conținuturi.

I. OBIECTIVE CADRU

1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral
2. Dezvoltarea capacității de exprimare orală
3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris (citirea/lectura)
4. Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă

Clasa a III-a

A. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ¹ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a III-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a III-a se recomandă următoarele activități:</i>
1.1. să sesizeze sensul global al unui mesaj, identificând aspectele principale și de detaliu la care se referă un mesaj oral	- exerciții de formulare de întrebări pentru stabilirea sensului global al mesajului; - exerciții de discriminare a elementelor esențiale de cele de detaliu dintr-un mesaj ascultat;
1.2. să deducă sensul unui cuvânt necunoscut prin raportare la mesajul audiat	- exerciții de înlocuire a cuvântului nou prin sinonime, antonime; - exerciții de stabilire a sensului unui cuvânt necunoscut prin raportare la conținut; - exerciții de determinare a sensului unor cuvinte în contexte date;
1.3. să sesizeze corectitudinea unui enunț oral	- exerciții de identificare și corectare a unor pronunții greșite (pronunțarea cuvintelor care conțin diftongii <u>oa</u> , <u>ea</u> , <u>ia</u> , <u>ua</u> , <u>uă</u> ; pronunțarea cuvintelor care conțin vocale în hiat: <u>ee</u> , <u>ii</u> , pronunțarea cuvintelor care conțin <u>x</u>); - exerciții de sesizare a intonației corecte/incorecte a unor propoziții interogative sau enunțative (propriu-zise și exclamative); - exerciții de identificare și corectare a unor îmbinări de cuvinte incorecte în cadrul unui enunț (substantiv și adjectiv, prepoziții și substantiv, prepoziție și pronume, subiect și predicat);
1.4. să sesizeze mijloacele nonverbale (gesturi, mimică) folosite în comunicare	- exerciții de sesizare a unor mijloace nonverbale (gesturi, mimică) prin care se pot comunica diferite stări, atitudini etc.; - exerciții de mimă; - exerciții de sesizare a corespondenței elementelor verbale cu cele nonverbale (gesturi, mimică);
1.5. să manifeste atenție față de interlocutor în diferite situații de comunicare	- simularea unor situații de comunicare diverse; - exerciții de dialog: elevi-elevi, elev-învățător; jocuri de rol, de tipul vorbitor-ascultător, vizând formarea comportamentului de ascultător ; - discuții libere pe teme date etc.

¹ Obiectivele de referință pentru clasa a III-a se bazează pe obiectivele de referință pentru clasele I-II, pe care le integrează și le dezvoltă.

2. Dezvoltarea capacității de exprimare orală

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a III-a elevul va fi capabil:

- 2.1. să construiască texte orale scurte pe baza unui suport vizual dat și / sau a unui plan simplu de idei dat **sau a unui plan propriu*

- 2.2 să pronunțe clar și corect un mesaj

- 2.3. să redea prin cuvinte proprii conținutul unui fragment dintr-un text citit sau dintr-un mesaj audiat sau **din texte citite și mesaje audiate*

- 2.4. să-și adapteze vorbirea la diferite situații de comunicare în funcție de partenerul de dialog

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a III-a se recomandă următoarele activități:

- exerciții de construire a unor texte orale narative pe baza unor imagini (benzi desenate);
 - **exerciții de construire a unor texte orale narative după un plan propriu de idei;*
 - exerciții de construire a unor texte orale pe baza unui șir de întrebări sau a unui plan de idei;
 - exerciții de povestire orală a unor fapte, întâmplări reale (din experiența personală) sau fictive;
 - exerciții de realizare corectă a acordului predicatului cu subiectul;
 - exerciții de acord, de modificare a formei adjectivului, prin schimbarea numărului substantivului pe care îl determină;
- 2.2
- exerciții de rostire fluentă și corectă a unor mesaje individual sau în grupuri mici;
 - exerciții de ortoepie;
 - exerciții de reglare a intonației, a volumului, a vitezei proprii de a vorbi;
 - recitări;
 - exerciții de dicție etc.;
- 2.3.
- formularea de întrebări de clarificare a aspectelor pe care nu le-au înțeles din textul citit sau din mesajul oral ascultat;
 - formularea de răspunsuri la întrebările ce vizează informațiile esențiale sau de detaliu ce se desprind din textul citit sau mesajul audiat;
 - povestirea independentă a unui fragment/paragraf citit sau mesaj audiat;
 - **povestirea independentă a unui text citit sau mesaj audiat;*
 - exprimarea propriei păreri în legătură cu întâmplări, personaje dintr-un text citit sau mesaj ascultat;
- 2.4.
- exerciții de dialog cu persoane diferite;
 - conversații pe teme cunoscute;
 - exerciții de simulare a unor situații de comunicare în care partenerul de dialog interpretează roluri diferite (coleg, profesor, vecin, părinte, bibliotecar etc.);
 - exerciții de folosire a intonației potrivite în funcție de context și de partenerul de dialog;
 - exersarea unor acte de vorbire: inițierea, menținerea sau încheierea unui schimb verbal; utilizarea formulelor de salut, de prezentare, de permisiune, de solicitare; formularea unor întrebări sau a unor răspunsuri; povestirea unor fapte și întâmplări, după un suport vizual sau după un plan de idei dat; exprimarea acordului sau a dezacordului în legătură cu un fapt sau cu atitudinea unei persoane etc.;

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a III-a elevul va fi capabil:

- 2.5. să utilizeze corect în exprimarea orală proprie elementele de construcție a comunicării studiate

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a III-a se recomandă următoarele activități:

- exerciții de construire a propozițiilor simple și a propozițiilor dezvoltate, a propozițiilor interogative și enunțiative – propriu-zise și exclamative (fără folosirea terminologiei științifice);
 - exerciții de completare a enunțurilor/textelor lacunare pentru marcarea categoriilor de număr și de persoană;
 - exerciții de acord, de modificare a formei adjectivului, prin schimbarea numărului substantivului pe care îl determină;
 - exerciții de realizare a acordului predicatului cu subiectul;
 - exerciții de integrare a achizițiilor lexicale noi în enunțuri proprii;
 - exerciții de înlocuire a unor cuvinte cu sinonimele sau antonimele lor;
- 2.6. să manifeste cooperare în diferite situații de comunicare
- exerciții de dezvoltare a inițiativei comunicative și a curajului de a interveni în actul comunicării;
 - exerciții de exprimare a propriilor opinii și gânduri, în legătură cu fapte și cu întâmplări cunoscute;
 - jocuri de rol pentru exersarea unor acte de vorbire, de construire a unor dialoguri imaginare;
 - exerciții de rezolvare a unor sarcini în grupe mici de lucru (perechi sau 4-5elevi).

3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris (citirea / lectura)

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a III-a elevul va fi capabil:

- 3.1 să identifice elemente de bază ale organizării textului literar/nonliterar în pagină

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a III-a se recomandă următoarele activități:

- exerciții de recunoaștere a titlului, autorului, alineatelor;
 - exerciții de sesizare a așezării textului în raport cu ilustrație;
 - exerciții de recunoaștere a diferitelor tipuri de litere de tipar;
 - exerciții de citire selectivă în funcție de diferite repere: versul, strofa;
 - exerciții de sesizare a raportului dintre text și ilustrație în reclamele scrise etc.;
- 3.2. să desprindă ideile principale dintr-un text citit
- exerciții de citire explicativă și de citire selectivă pentru desprinderea ideilor principale;
 - exerciții de delimitare a unui text narativ în fragmente logice;
 - exerciții de identificare a întâmplărilor petrecute într-o succesiune logică dintr-un text citit;
 - exerciții de identificare și de formulare a ideilor principale din textele citite;

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<p><i>La sfârșitul clasei a III-a elevul va fi capabil:</i></p> <p>3.3 să citească în mod conștient, corect, <i>*fluent și expresiv</i> un text cunoscut</p> <p>3.4 să citească în mod corect un text necunoscut</p> <p>3.5 să recunoască secvențele narative și dialogate dintr-un text</p> <p>3.6 să recunoască în texte diferite elemente de construcție a comunicării studiate</p> <p>3.7. să manifeste interes pentru lectura unor texte variate (literare sau nonliterare)</p>	<p><i>Pe parcursul clasei a III-a se recomandă următoarele activități:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de citire a textelor, respectând intonația impusă de semnele de punctuație; - exerciții de citire selectivă (citire pe fragmente, pe roluri); - exerciții de citire a unor texte, literare sau nonliterare “la prima vedere” în ritm propriu etc.; - exerciții de identificare a secvențelor de dialog dintr-un text narativ dat; - exerciții de argumentare a folosirii dialogului în textele narative; - exerciții de citire pe roluri; - exerciții de identificare a părților de vorbire învățate: substantivul, adjectivul, pronumele, numeralul, verbul; - exerciții de identificare a părților principale de propoziție învățate (subiect, predicat) și a părților secundare de propoziție; - exerciții de identificare a perechii determinat-determinant și a acordului gramatical dintre acestea etc.; - exerciții de exprimare a propriilor opinii, gânduri, sentimente în legătură cu faptele și acțiunile personajelor prezentate în texte literare; - exerciții de consultare a cuprinsului unor cărți pentru a înțelege rolul pe care îl are acesta în găsirea unor informații căutate; - formularea de întrebări și de răspunsuri vizând conținutul textelor citite; - prezentarea unor lecturi individuale suplimentare; - <i>*exerciții de extindere a lecturii prin consultarea unor articole din reviste pentru copii;</i> - discuții în perechi sau pe grupe referitoare la lectura suplimentară; - vizite la biblioteca școlii, săli de lectură etc.

4. Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<p><i>La sfârșitul clasei a III-a elevul va fi capabil:</i></p> <p>4.1 să respecte regulile de despărțire în silabe, ortografia și punctuația într-un text propriu</p>	<p><i>Pe parcursul clasei a III-a se recomandă următoarele activități:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de aplicare a regulilor de despărțire în silabe în dictări și autodictări, copieri sau în scrierea unor enunțuri proprii; - exerciții de scriere corectă a cuvintelor care încep cu litera “e” (pronume, formele verbului “a fi”); - exerciții de scriere corectă a cuvintelor care conțin vocale în hiat: “<i>ii</i>”, “<i>ee</i>”; - exerciții de folosire corectă a majusculei; - exerciții de utilizare corectă a cuvintelor scrise cu cratimă; - exerciții de utilizare corectă a semnelor de punctuație; - exerciții de autocorectare și corectare în perechi a greșelilor de scriere și a greșelilor de punctuație etc.;

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a III-a elevul va fi capabil:

4.2 să povestească în scris fragmente dintr-un text citit

4.3 să redacteze texte de mică întindere, ținând seama de părțile unei compuneri

4.4. să realizeze acordurile gramaticale în enunțurile redactate

4.5 să așeze corect în pagină textele scrise, respectând scrierea cu alineate și spațiul liber între cuvinte, scrierea caligrafică / lizibilă

4.6. să manifeste interes pentru redactarea corectă și îngrijită a compunerilor și a textelor cu destinație specială

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a III-a se recomandă următoarele activități:

- exerciții de povestire în scris a unor fragmente dintr-un text citit;

- formularea în scris a răspunsurilor la întrebări;

- **exerciții de formulare a unor întrebări în legătură cu conținutul textului;*

- selectarea adecvată a cuvintelor într-un text propriu;

- exerciții de povestire în scris a unor fapte și întâmplări personale;

- antrenament de structurare a compunerii în introducere, cuprins și încheiere;

- exerciții de redactare a unor texte narative pe baza unui suport vizual sau **folosind cuvinte date;*

- exerciții de redactare a unor compuneri cu început/sfârșit dat;

- alcătuirea planului simplu de idei;

- exerciții de redactare a povestirii unor fragmente din text;

- exerciții de redactare a unor compuneri după un plan de idei

- **exerciții de redactare a povestirii unui text după planul de idei;*

- exerciții de stabilire a acordului gramatical;

- exerciții de completare a propozițiilor lacunare cu structurile morfologice învățate;

- exerciții de redactare a propozițiilor simple și a propozițiilor dezvoltate etc.;

- exerciții de transformare a propozițiilor atunci când: se schimbă persoana verbului sau numărul subiectului exprimat prin substantiv sau pronume etc.;

- exerciții de așezare corectă a textului în pagină;

- exerciții de plasare corectă a alineatelor și a titlului;

- exerciții de apreciere corectă a spațiului dintre cuvinte;

- exerciții de caligrafie etc.;

- exerciții de redactare a unor felicitări, cărți poștale, **invitații* (adresate colegilor, învățătorului, rudelor);

- exerciții de completare a datelor destinatarului într-o carte poștală;

- copieri, transcrieri, dictări;

- exerciții de evaluare a redactării corecte și îngrijite a textului propriu etc.

B. CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

1. Formarea capacității de lectură/citire

- Cartea (actualizare: așezarea textului în pagină). **Cuprinsul. Tipuri de litere de tipar**².
- Textul literar
- Textul narativ.

Recunoașterea personajelor (actualizare). **Delimitarea textului în fragmente logice. Dialogul ca element constitutiv al unui text narativ** (recunoaștere).

- Poezii cu tematică diversă. **Strofa. Versul.**
- **Textul nonliterar: reclama, *articole din reviste pentru copii.**

Tematica textelor trebuie să reflecte universul copilăriei și valorile proprii acestuia. Autorii de manuale pot utiliza texte literare, în proză sau în versuri, sau texte nonliterare, de mică întindere, până la 300 de cuvinte. Aceștia vor avea libertate de a decide cu privire la aspectele menționate în programa clasei a II-a.

2. Formarea capacității de comunicare

- Comunicarea orală

Componentele comunicării dialogate (actualizare). **Adaptarea la particularitățile interlocutorului.**

Formularea ideilor principale. Povestirea orală a unui fragment dintr-un text narativ. *Povestirea orală a unor texte citite sau mesaje audiate.

Intonarea propozițiilor exclamative, enunțiative și interogative (actualizare).

Dialogul (actualizare) Construirea de dialoguri în situații concrete sau **imaginare.**

Elemente de comunicare nonverbală (gesturi, mimica).

Se recomandă ca elevii, folosindu-și deprinderile de exprimare orală, să poată realiza următoarele acte de vorbire:

- inițierea, menținerea și încheierea unui schimb verbal;
- **utilizarea formulelor de salut, de prezentare, de permisiune, de solicitare;**
- formularea unor întrebări sau a unor răspunsuri;
- povestirea unor fapte și întâmplări, după un suport vizual sau **după un plan de idei dat;**
- **exprimarea acordului sau a dezacordului în legătură cu un fapt sau cu atitudinea unei persoane.**

- Comunicarea scrisă

Procesul scrierii

Organizarea textului scris. Scrierea caligrafică (actualizare). Așezarea corectă în pagină: plasarea titlului, folosirea aliniatelor (actualizare). **Părțile componente ale unei compuneri (introducerea, cuprinsul, încheierea).**

Ortografia și punctuația.

Scrierea corectă a cuvintelor. Scrierea corectă a cuvintelor care conțin consoana m înainte de p sau b (actualizare) Scrierea corectă a cuvintelor care conțin diftongii oa, ea, ia, ie, ua, uă (fără terminologie), a celor care conțin â și î (actualizare). Scrierea corectă a cuvintelor într-o, într-un, dintr-o, dintr-un (actualizare), **printr-o**, **printr-un**.

Utilizarea ortogramelor s-a/sa; s-au/sau; i-a/ia; i-au/iau; l-a/la; ne-a/nea; ne-am/neam.

Semnele de punctuație: punctul, semnul întrebării, semnul exclamării, linia de dialog, două puncte, virgula (numai în cazul substantivelor în vocativ și în enumerare) (actualizare).

Contexte de realizare

a) Scrierea funcțională (cu scop practic, informativ). Copieri, transcrieri, dictări, **felicitatea, cartea poștală, *invitația.**

² Ceea ce apare cu scris îngroșat reprezintă o noțiune nouă.

b) Scrierea imaginativă. Compunerea unor scurte texte (7 – 15 enunțuri) pe baza unui suport vizual: după o ilustrație sau după un șir de ilustrații, după benzi desenate; șir de întrebări * **pe baza unor cuvinte de sprijin. Compunerea după plan de idei. Compunerea cu început/sfârșit dat dat.**

c) **Scrierea despre textul literar. Formularea în scris a răspunsurilor la întrebări. Povestirea scrisă a unor fragmente din text. Planul simplu de idei. *Formularea de întrebări în legătură cu conținutul textului. *Povestirea unor texte de mică întindere după un plan de idei.**

3. Elemente de construcție a comunicării

- Lexicul

Cuvântul (actualizare). Cuvintele cu formă diferită și sens asemănător (actualizare). Cuvintele cu sens opus (actualizare).

În manual, la toate tipurile de lecții, exercițiile de vocabular vor fi diverse, vizând și alte categorii semantice (omonime, paronime - fără a se menționa terminologia dată).

- Noțiuni de fonetică

Sunetul și litera. Vocalele și consoanele. **Scrierea și pronunțarea cuvintelor care încep cu e (pronume personale, verbul a fi). Scrierea și pronunțarea cuvintelor care cuprind diftongi. Scrierea și pronunțarea cuvintelor care conțin vocale în hiat: ee, ii, (fără terminologia dată) și a cuvintelor care conțin x.** Silaba. Despărțirea cuvintelor în silabe (probleme de scriere).

Aceste probleme de fonetică vor fi studiate aplicativ, fără a folosi termenii „diftong“ sau „hiat“.

- Morfologia.

Cuvântul - parte de vorbire

Substantivul. Substantive comune și substantive proprii. Numărul.

Pentru recunoaștere și pentru analiză, se utilizează texte care conțin substantive în cazurile nominativ, genitiv, dativ, acuzativ; articulate cu articol hotărât sau nearticulate; neprecedate de prepoziții (fără a folosi această terminologie). Se vor rezolva problemele de ortografie și de ortoepie.

Adjectivul. Acordul adjectivului în număr cu substantivul pe care îl determină. *Poziția adjectivului față de substantiv în propoziție. *Ortografia adjectivelor terminate în "-iu".

Pentru recunoaștere și pentru analiză, se utilizează texte care conțin adjective propriu-zise variabile (cu una și cu două terminații) la gradul pozitiv și adjective provenite din participiu.

⇒ **Pronumele. Pronumele personal. Persoana. Numărul. Pronumele personal de politețe - recunoaștere și utilizare în comunicare.**

Pentru recunoaștere și pentru analiză, se utilizează texte care conțin pronume personale cu formă accentuată, neprecedate de prepoziții, în cazul nominativ.

⇒ **Numeralul - recunoaștere. Probleme de ortografie și de ortoepie: scrierea numeralelor simple și a* celor compuse - fără terminologie.**

*Pentru recunoaștere și pentru analiză, se utilizează texte care conțin numerale cardinale simple și *compuse.*

⇒ **Verbul. Persoana. Numărul. Probleme de ortografie și de ortoepie a verbelor a fi și a lua.**

Pentru recunoaștere și pentru analiză, se utilizează texte care conțin verbe personale, la diateza activă, modul indicativ (timpurile: prezent, timpurile trecutului, viitor - forma literară), forma afirmativă și cea negativă. Verbul "a fi" este utilizat numai cu valoare predicativă. Nu este utilizată terminologia gramaticală.

- Sintaxa

Partea de propoziție. Funcția sintactică de subiect. Subiectul exprimat prin substantiv și subiectul exprimat prin pronume personal. Funcția sintactică de predicat. Acordul predicatului cu subiectul. Părți principale de propoziție. Părți secundare de propoziție. Propoziția simplă. Propoziția dezvoltată.